

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläinlääkärin-toimen harjoittamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on ajanmukaistaa eläinlääkärin-toimen harjoittamista koskevat säännökset vastaamaan toiminnan kehittämistarpeita. Uuden lain nojalla olisi mahdollista antaa asetus, jossa säädetään eläinlääkäreiden erikoistumisesta, ja erikoiseläinlääkärin oikeuden myöntämisestä eläinlääkärille.

Esityksessä ehdotetaan, että eläinlääkärintointa olisi oikeutettu harjoittamaan, kuten nykyisin, laillistettu eläinlääkäri tai henkilö, joka ennen ehdotettavan lain voimaantuloa on Suomessa saavuttanut oikeuden harjoittaa eläinlääkä-

rintointa. Väliaikaisesti eläinlääkärin tointa tai tehtäviä hoitamaan voitaisiin oikeuttaa eläinlääketieteen lisensiaatti tai eläinlääketieteen opiskelija taikka ulkomailta eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoa vastaavan tutkinnon suorittanut henkilö. Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi niitä perusteita, joilla eläinlääkärin-toimen harjoittamisoikeus voidaan menettää tai sitä rajoittaa. Lisäksi ehdotetaan nykyisiä kurin-pito- ja rangaistussäännöksiä muutettavaksi.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Voimassa oleva eläinlääkärin-toimen harjoittamisesta annettu laki (423/41, muutettu 783/70 ja 474/73) on osoittautunut eräiltä osin vanhentuneeksi ja puutteelliseksi, esim. milloin kysymys on eläinlääkärin tointa tai tehtäviä tilapäisesti hoitamaan oikeutetusta henkilöstä tai jos eläinlääkärin-toimen harjoittaja muusta kuin laissa nimenomaan mainitusta syystä on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan eläinlääkärintointia ja myös muun muassa rangaistussäännösten osalta.

1 luku. Oikeus harjoittaa eläinlääkärintointia.

1 §. Nykyiseen eläinlääkärin-toimen harjoittamisesta annettuun lakiin ei sisälly erityistä määrittelyä siitä kuka on eläinlääkärin-toimen harjoit-

taja. Kun lain velvoittavien säännösten noudattamisen kannalta tällä on erityisesti merkitystä, ehdotetaan lakiin otettavaksi tästä säännös. Eläinlääkärin-toimen harjoittamisella tarkoitettaisiin nimenomaan eläinlääketieteellistä koulutusta edellyttävien tehtävien hoitamista virka- tai työsopimussuhteessa taikka itsenäisenä eläinlääkärin ammatinharjoittajana. Muuta eläinlääkinnöllistä koulutusta saaneen henkilön koulutuksensa nojalla suorittamat tehtävät eivät olisi tässä laissa tarkoitettua eläinlääkärin-toimen harjoittamista.

2 §. Nykyisen lain mukaan eläinlääkärintointa on oikeutettu harjoittamaan henkilö, jonka maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto on julistanut laillistetuksi eläinlääkäriksi tai joka ennen mainitun lain voimaantuloa on Suomessa saavuttanut laillistetun eläinlääkärin oikeudet. Tältä osin edellytykset olisivat edelleen samat. Ennen ehdotetun lain voimaantuloa oikeuden saaneiden oikeudesta harjoittaa eläinlääkärintointia säädettäisiin 24 §:ssä.

Suomessa eläinlääketieteen alalla suoritettava ensi asteen tutkinto on nykyisen eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen (298/78) mukaan eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto. Nykyistä säännöstä, jonka mukaan eläinlääkintöosasto voi asettamallaan ehdoilla oikeuttaa henkilön, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkinnon tai sitä vastaavan oppimäärän, hoitamaan eläinlääkärin tehtäviä, ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilapäisesti eläinlääkärin tehtäviä voitaisiin oikeuttaa hoitamaan eläinlääketieteen lisensiaatti tai eläinlääketieteen opiskelija, jonka opintosuoritukset täyttävät eläinlääkintöosaston erikseen määäämät ehdot, taikka ulkomailla eläinlääketieteen lisensiaatin tai sitä vastaavan tutkinnon suorittanut henkilö. Tätä säännöstä sovellettaisiin sekä Suomen että ulkomaan kansalaisiin. Ulkomaan kansalaista, jonka katsottaisiin täyttävän eläinlääkärin tehtäviä tilapäisesti hoitavalta henkilöltä vaadittavan ammatillisen pätevyyden ja jolla olisi vaadittava kielitaito, ei kuitenkaan voitaisi oikeuttaa edes tilapäisesti hoitamaan sellaisia eläinlääkärin tehtäviä, joihin sisältyisi julkisen vallan käyttöä, jollei valtioiden välisistä sopimuksista muuta johdu.

Kuten nykyisinkin, eläinlääkintöosasto voisi edelleen määräämillään ehdoilla oikeuttaa myös sellaisen Ruotsissa tai Norjassa kunnan- tai kaupungineläinlääkärin virkaa vastaavaa tointa hoitavan eläinlääkärin, jonka toimialue rajoittuu Suomen rajaan, harjoittamaan eläinlääkärin tointa sanottuun rajaan ulottuvissa Suomen kunnissa.

Nykyisen lain nojalla on mahdollista julistaa ulkomailla eläinlääketieteen lisensiaatin tai vastaavan tutkinnon suorittanut ulkomaan kansalainen laillistetuksi eläinlääkäriksi ja siten oikeuttaa pysyvästi harjoittamaan eläinlääkärintointia Suomessa ainoastaan sillä edellytyksellä, että asianomainen on lisäksi Suomessa suorittanut eläinlääketieteellisessä korkeakoulussa eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon. Lakiehdotus ei toisi tähän muutosta kuin, että lain 2 §:n 4 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan ulkomailla tutkinnon suorittanut ulkomaan kansalainen eläinlääkintöosasto voisi oikeuttaa harjoittamaan eläinlääkärintointia Suomessa sen mukaan kuin siitä on valtioiden välisissä sopimuksissa sovittu.

3 §. Laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamisen edellytykset olisivat lakiehdotuksen mukaan samat kuin nykyisessäkin laissa.

Mikäli hakija täyttäisi säädetyt edellytykset, laillistetuksi eläinlääkäriksi julistaminen voitaisiin evätä vain sellaisella perusteella, jolla eläinlääkä-

rintoimen harjoittaja voitaisiin julistaa menettäneeksi oikeutensa toimen harjoittamiseen. Jos hakijalta olisi aikaisemmin peruutettu hänelle myönnetty oikeus tilapäisesti hoitaa eläinlääkärin tehtäviä, olisi 3 §:n 2 momenttia sovellettaessa otettava muun ohella huomioon, onko peruuttamisen aiheuttanut syy lakannut.

4 §. Eläinlääkärinvakuutus ehdotetaan edelleen säilytettäväksi nykyisessä sanamuodossa ja käytännössä se annettaisiin myös suullisesti eläinlääkintöosastolle.

2 luku. Eläinlääkärintoimen harjoittajan oikeudet ja velvollisuudet.

5 §. Nykyisen lain 4 §:n säännöstä vastaa lakiehdotuksen 5 §:n säännös. Ehdotetusta 1 §:ään sisältyvästä eläinlääkärintoimen harjoittajan määritelmästä johtuen myös jokainen väliaikaisesti eläinlääkärin tehtäviä hoitamaan oikeutettu henkilö olisi eläinlääkärintöimessään eläinlääkintöosaston alainen.

Nykyisen lain 4 §:n 2 momentin säännöksestä ehdotetaan luovuttavaksi, koska puolustusvoimissa palvelevaan eläinlääkäriin on muutotinkin lisäksi voimassa, mitä erikseen on säädetty.

6 §. Voimassa olevan lain 9 §:n säännöstä vastaa ehdotettu säännös, jonka mukaan eläinlääkärintointia harjoittamaan oikeutetulla henkilöllä on oikeus apteekista määrätä lääkkeitä noudattaen, mitä siitä on erikseen säädetty tai määrätty. Nykyisen lain 9 §:n 3 momentin sisältöä vastaava säännös tämän oikeuden väärinkäyttämisen seuraamuksista ehdotetaan otettavaksi lain 13 §:n 2 momenttiin, jota selostetaan jäljempänä.

7 §. Lakiehdotuksen 7 §:ään, joka vastaa sisällöltään nykyisen lain 7 §:ää, ei ehdoteta enää otettavaksi erikseen mainintaa tarttuvien eläintautien ilmoitusvelvollisuudesta, koska asiasta on jo säädetty eläintautilaissa (55/80) ja helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetussa laissa (488/60). Lisäksi asuinpaikkaa ja osoitetta koskeva ilmoitusvelvollisuus olisi ehdotuksen mukaan vain eläinlääkärintointia harjoittavilla laillistetuilla eläinlääkäreillä.

8 §. Nykyisen lain 6 §:n mukaan jokaisen eläinlääkärin, katsomatta siihen, voiko hän saada työstään korvauksen tai ei, on asuinpaikallaan annettava eläinlääkärinapua, jos välitön apu on huomattavan taloudellisen vahingon estämiseksi välttämätön. Lakiehdotuksen 8 §:n mukaan avunantovelvollisuus ei rajoittuisi enää pelkästään asuinpaikkakunnalle, vaan apua olisi mahdolli-

suuksien mukaan annettava muuallakin, missä eläinlääkäri kulloinkin sattuu olemaan. Lisäksi ehdotetaan, että apua olisi annettava myös muusta erityisestä syystä kuin huomattavan taloudellisen vahingon estämiseksi. Muuna erityisenä syynä voisi tulla kysymykseen esimerkiksi eläimen kohtuuttomien kärsimysten estäminen. Kun nykyisin eläinlääkintähuoltolain (431/65) edellyttämien kunnan ja kaupungineläinlääkäriiden palveluja on saatavissa koko maassa, on muun eläinlääkärintointia harjoittamaan oikeutetun henkilön avunantovelvollisuus käytännössä entisestään rajoittunut. Avunantovelvollisuus olisi kuitenkin edelleen säilytettävä ottamalla huomioon, että oikeus eläinlääkärintointien harjoittamiseen on vain siihen tämän lain mukaan oikeutetuilla henkilöillä. Säännöstä sovellettaessa olisi siinä mainittujen rajoitusten lisäksi otettava huomioon eläinlääkärintointia harjoittamaan oikeutetun henkilön avunantovelvollisuutta arvosteltaessa, että voimassa olevan eläinsuojelulain (91/71) 5 §:n nojalla jokaisen muunkin kuin eläinlääkäriin on autettava sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa kotieläintä ja pyrittävä auttamaan avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä. Tässä säännöksessä tarkoitettua eläinlääkäriä olisi velvollinen antamaan myös eläinlääkäriin tehtäviä tilapäisesti hoitamaan oikeutettu henkilö niissä rajoissa, jotka hänelle oikeutta myönnettäessä on asetettu.

9 §. Nykyisen lain 5 §:n mukaan jokaisen eläinlääkäriin on vahvistettava tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle antamansa todistukset ja lausunnot vetoamalla antamaansa eläinlääkärinvakuutukseen, joka on laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamisen eräs edellytys. Kun myös väliaikaisesti eläinlääkäriin tehtäviä hoitava henkilö saattaa joutua antamaan sanotuille viranomaisille todistuksia ja lausuntoja, ehdotetaan säännöstä muutettavaksi siten, että vahvistaminen suoritetaisiin sanoilla ”minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan”, kuten lääkärienkin osalta on säädetty.

3 luku. Eläinlääkärintointien harjoittamisoikeuden menettäminen ja sen rajoittaminen.

10 §. Voimassa olevan lain 12 §:n nojalla, jos eläinlääkäri on käynyt niin kykenemättömäksi eläinlääkärintointia harjoittamaan, että siitä koituu vaaraa, hänet voidaan julistaa toistaiseksi menettäneeksi oikeutensa eläinlääkärintointien harjoittamiseen vain, jos kykenemättömyys joh-

tuu mielisairaudesta tai alkoholin taikka huumausaineen väärinkäytöstä. Koska syynä saattaa olla myös muu sairaus taikka ikä, ehdotetaan säännöstä täydennettäväksi siten, että myös nämä ja muut syyt voidaan ottaa huomioon, jos eläinlääkärintointien harjoittaja on toiminnallaan osoittautunut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan eläinlääkärintointiaan.

Nykyisen lain 12 §:n 3 momentin säännöstä vastaava säännös menetetyin eläinlääkärintointien harjoittamisoikeuden palauttamisesta, jos menetyksen aiheuttanut syy lakkaisi, ehdotetaan 10 §:n 2 momenttiin.

Aikaisemmin selostetusta lakiehdotuksen 1 §:n säännöksestä seuraisi, että jos eläinlääkäriin tehtäviä väliaikaisesti hoitavan henkilön todettaisiin vastaavasti käyneen kykenemättömäksi harjoittamaan tointiaan, myös häneltä voitaisiin peruuttaa toistaiseksi hänelle annettu oikeus väliaikaisesti hoitaa eläinlääkäriin tehtäviä.

11 §. Voimassa olevan lain 12 §:n 1 momenttia vastaava säännös eläinlääkärintointien harjoittajan määräämisestä lääkärintarkastukseen hänen kykenemättömyytensä selvittämiseksi ehdotetaan otettavaksi 11 §:ään. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolla olisi kuitenkin edelleen mahdollisuus kieltää häntä harjoittamasta eläinlääkärintointia, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Säännöstä olisi mahdollista soveltaa myös eläinlääkäriin tehtäviä väliaikaisesti hoitavaan henkilöön.

12 §. Voimassa olevan lain 11 §:n säännöksen sisältöä vastaava säännös eläinlääkärintointien harjoittamisoikeuden menettämisestä niissä tapauksissa, jolloin eläinlääkärintointien harjoittaja on tuomittu vapausrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt eläinlääkärintointia harjoittaessaan, tai tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viraltapantavaksi, ehdotetaan otettavaksi lain 12 §:ään. Asianomaista voitaisiin kieltää, kuten nykyisinkin, harjoittamasta eläinlääkärintointia, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

13 §. Koska virheellinen menettely eläinlääkärintointimeen kuuluvien tehtävien suorittamisessa saattaa johtua siitä, että eläinlääkärintointien harjoittajan kokemus tai koulutus on niihin riittämätön tai toimintaolosuhteet ovat puutteelliset, ehdotetaan lakiin sen lisäksi, mitä 5 §:ssä on sanottu, otettavaksi myös säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita eläinlääkärintointien harjoittamista varten.

Nykyisen lain 9 §:n 3 momentin nojalla on mahdollista rajoittaa eläinlääkärin toimen harjoittajan oikeutta määrätä apteekista huumausainetta tai alkoholipitoista ainetta. Kun myös vaikutuksiltaan niihin verrattavien aineiden määräämisoikeuden väärinkäytökset tulisi estää, ehdotetaan säännöstä täydennettäväksi siten, että alkoholin tai huumausaineen tai muun niihin verrattavan aineen määräämisoikeuden maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voisi rajoittaa tai kokonaan kieltää. Rajoituksesta tai kiellosta olisi ilmoitettava apteekkeille.

14 §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka nojalla olosuhteiden niin edellyttäessä olisi mahdollisuus kiireellisissä tapauksissa välittömästi rajoittaa eläinlääkärin toimen harjoittamis-oikeutta, kunnes asia on lopullisesti selvitetty.

4 luku. Kurinpito- ja rangaistussäännökset.

15 §. Lakiin ei ehdoteta otettavaksi nykyisen lain säännöstä virantoimituksesta pidättämisestä kurinpidollisena rangaistuksena ottaen huomioon, että valtion ja kunnan palveluksessa olevia koskevasta virantoimituksesta pidättämisestä hallinnollisena toimenpiteenä on säädetty erikseen. Kurinpidollisena rangaistuksena tulisivat ehdotuksen mukaan kysymykseen sakko ja kirjallinen varoitus. Kurinpitösäännöstä ehdotetaan täydennettäväksi nykyisestä nimenomaisella maininnalla, että ennen kurinpidollista rankaisemista on kuultava asianomaista eläinlääkärin toimen harjoittajaa, ja että syyttäjänä toimii eläinlääkintöosaston määräämä osaston oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut virkamies.

16—17 §. Nykyisen lain 15 §:ään sisältyvien rangaistussäännösten nojalla luvattomasta eläinlääkärin toimen harjoittamisesta välitöntä tai vällillistä korvausta vastaan, olipa se tapahtunut ammattimaisesti tai ei taikka erittäin raskauttavin asianhaaroin, voidaan tuomita vain sakkorangaistus. Silloin kun asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, tulisi olla mahdollisuus tuomita ammattimaisesta eläinlääkärin toimen luvattomasta harjoittamisesta vankeuteen. Tätä koskeva säännös ehdotetaan lain 16 §:n 2 momenttiin, jonka nojalla olisi mahdollista tuomita vankeuteen enintään kolmeksi vuorokaudeksi.

Erittäin raskauttavana asianhaarana olisi pidettävä muun muassa sitä, että rikoksen tehnyt ilmoittamalla sanomalehdissä tai asettamalla julkiselle paikalle kilpiä taikka muulla tavoin julkisesti on tarjoutunut eläinlääkärin toimen harjoitta-

maan tai ilmoittanut myyvänsä eläinlääkintään tarvittavia lääkkeitä.

Joka muulla kuin 16 §:ssä tarkoitettulla tavalla rikkoisi tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, voitaisiin ehdotetun 17 §:n nojalla tuomita niiden rikkomisesta sakkoon. Tämän säännöksen nojalla olisi mahdollista rangaista muun muassa oikeudetta tapahtuneesta eläinlääkärin toimen harjoittamisesta silloinkin, kun se tapahtuu vastikkeetta.

5 luku. Erinäiset säännökset.

18 §. Nykyisessä laissa ei ole säännöstä eläinlääkäreiden erikoistumisesta. Eläinlääketieteen ja kotieläintalouden kehitys sekä eläinlääketieteellisen tutkinnon suorittaneiden määrän lisääntyminen ovat jo johtaneet siihen, että myös eläinlääketieteen alalla on ryhdytty erikoistumaan. Tulevaisuudessa tulee erikoistuneiden eläinlääkäreiden tarve lisääntymään. Tämän vuoksi ehdotetaan lain 18 §:ään otettavaksi säännös, jonka mukaan erikoistumisesta ja erikoiseläinlääkärin oikeuden myöntämisestä säädetään asetuksella. Eläinlääkintöosasto myöntäisi hakemuksesta eläinlääkärille erikoiseläinlääkärin oikeuden todettuaan hänen täyttävän asetuksella säädettyt erikoistumisen pätevyysvaatimukset.

19 §. Voimassa olevan lain 14 §:ää vastaava säännös ehdotetaan otettavaksi lain 19 §:ään siten täydennettynä, että luettelo laillistetuista eläinlääkäreistä olisi lähetettävä apteekkien lisäksi lääninhallituksille.

20 §. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään nykyisen lain 17 §:n säännöstä muutoksenhausta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston päätökseen. Eläinlääkärin toimen harjoittamis-oikeuden menettämistä ja rajoittamista koskevat päätökset olisivat valituksesta huolimatta heti täytäntöön pantavia eikä valitusta voisi tehdä päätöksestä, jolla on annettu varoitus kurinpidollisena rangaistuksena.

21 §. Tämä säännös vastaa voimassa olevan lain 10 §:n säännöstä, joka edellyttää, että virkoihin ja toimiin vakinaisesti nimitettävien tai otettavien eläinlääkäreiden tulee olla laillistettuja eläinlääkäreitä.

22 §. Tarkoituksena on, ettei tämän lain soveltamisesta tarvitsisi antaa erityistä asetusta. Kun kuitenkin on mahdollista, että myöhemmin havaitaan tarpeelliseksi antaa lain soveltamisesta tarkempia säännöksiä myös asetuksella, ehdote-

taan lakiin otettavaksi tätä tarkoittava valtuutus-säännös.

23 §. Lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

24 §. Eläinlääkärin toimien harjoittamisoikeutta on selostettu aikaisemmin 2 §:n kohdalla. Lakiehdotuksella ei ole tarkoitus rajoittaa ennen tämän lain voimaantuloa eläinlääkärin toimien harjoittamiseen oikeuden saavuttaneiden henkilöiden oikeutta harjoittaa eläinlääkärintointia lain voimaantulon jälkeen, vaan heillä on ehdotetun lain 1 luvun säännösten estämättä edelleen oikeus harjoittaa eläinlääkärintointia Suomessa.

2. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

2.1. Organisatoriset vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on säilyttää maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolla nykyisen lain mukainen toimivalta. Lisäksi eläinlääkintöosastolle ehdotetaan annettavaksi valtuus myöntää eläinlääkärille erikoiseläinlääkärin oikeus kuten aikaisemmin 18 §:n kohdalla on selostettu.

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston toimivaltaa on pyritty selventämään ny-

kyisestäään väliaikaisesti eläinlääkärin tehtäviä hoitamaan oikeutettujen henkilöiden suhteen sekä osaston valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita eläinlääkärin toimien harjoittamisesta.

2.2. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei voida arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia lukuunottamatta valtiolle eläinlääkärin toimien harjoittamisoikeuden myöntämistä tai sen menettämistä tai rajoittamista koskevan asian käsittelyn osalle kohdennettavia hallintokustannuksia, jotka eivät ole merkittäviä valtiontalouden kannalta, koska sanotunlaiset asiat käytännössä ovat suhteellisen vähälukuisia. Erikoiseläinlääkärin oikeuksien myöntämismenettelystä ei myöskään voida arvioida aiheutuvan merkittäviä kustannuksia tapaus-ten lukumäärän huomioonottaen.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eläinlääkärin toimien harjoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Oikeus harjoittaa eläinlääkärintointia

1 §

Oikeudesta harjoittaa eläinlääkärintointia säädetään tässä laissa.

Eläinlääkärin toimien harjoittajalla tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka tämän lain 2 §:n säännösten mukaan siihen laillistettuna eläinlääkärinä tai väliaikaisesti oikeutettuna toimii eläinlääkärinä julkisessa virassa, toimessa tai tehtävässä tai yksityisessä tehtävässä taikka itsenäisenä eläinlääkärin ammatin harjoittajana.

2 §

Eläinlääkärintointia on oikeutettu harjoittamaan henkilö, jonka maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto on julistanut laillistetuksi eläinlääkäriksi.

Eläinlääkintöosasto voi asettamallaan ehdoilla oikeuttaa eläinlääketieteen lisensiaatin tai eläinlääketieteen opiskelijan, jonka opintosuoritukset täyttävät eläinlääkintöosaston erikseen määräämät ehdot, tai ulkomailla eläinlääketieteen lisensiaatin tai sitä vastaavan tutkinnon suorittaneen henkilön, väliaikaisesti hoitamaan eläinlääkärin virkaa, tointa tai tehtäviä.

Eläinlääkintöosasto voi määräämillään ehdoilla oikeuttaa sellaisen Ruotsissa tai Norjassa kunnan- tai kaupungineläinlääkärin virkaa vastaavaa tointa hoitavan eläinlääkärin, jonka toimialue rajoit-

tuu Suomen rajaan, harjoittamaan eläinlääkärintointia sanottuun rajaan ulottuvissa Suomen kunnissa.

Eläinlääketieteen lisensiaatin tai vastaavan tutkinnon ulkomailla suorittaneen ulkomaan kansalaisen eläinlääkintöosasto voi oikeuttaa harjoittamaan eläinlääkärintointia Suomessa sen mukaan kuin siitä on valtioiden välisissä sopimuksissa sovittu.

3 §

Laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamisen edellytyksenä on:

1) että hakija on eläinlääketieteellisessä korkeakoulussa Suomessa suorittanut eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon;

2) että hakija on suorittanut maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston järjestämän laillistamistutkinnon; sekä

3) että hakija on antanut 4 §:ssä säädetyn eläinlääkärinvakuutuksen.

Laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamista on haettava kirjallisesti maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolta. Mikäli hakija täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset, voidaan laillistetuksi eläinlääkäriksi julistaminen evätä vain sellaisella perusteella, jolla eläinlääkintöosasto tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeutensa eläinlääkärin toimien harjoittamiseen.

Tarkemmat määräykset laillistamistutkinnosta antaa valtioneuvosto.

4 §

Edellä 3 §:ssä mainittu eläinlääkäriin vakuutus, joka on myös kirjallisesti ja omakätisesti allekirjoitettuna annettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle, on annettava näin kuuluvana:

”Minä vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta, että minä eläinlääkärintoiminta harjoittaessani parhaan ymmärrykseni ja kyyni mukaan aina tunnollisesti täytän kaikki ne velvollisuudet ja velvoitukset, jotka minulle eläinlääkäriin kuuluvat.”

2 luku

Eläinlääkärintoimen harjoittajan oikeudet ja velvollisuudet

5 §

Jokainen eläinlääkärintoimen harjoittaja on eläinlääkärintoiminta harjoittaessaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston alainen ja velvollinen noudattamaan, mitä eläinlääkintöosasto voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti määrää.

6 §

Eläinlääkärintoimen harjoittajalla on oikeus apteekista eläinlääkinnöllistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten määrätä lääkkeitä noudattaen, mitä siitä erikseen on säädetty tai määrätty.

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö on velvollinen merkitsemään kirjoittamaansa lääkemääräykseen sen viran, toimen tai tehtävän, jota hän hoitaa.

7 §

Eläinlääkärintoimen harjoittaja on velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä osaston vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkärintoimen harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkärintoiminta harjoitettava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset viipymättä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle ja asianomaiselle lääninhallitukselle.

8 §

Vaikeassa tapaturmassa tai sairaustapauksessa, kun kiireellinen eläinlääkäriinapu on huomattavan taloudellisen vahingon estämiseksi tai muusta erityisestä syystä välttämätön, eikä paikalle ole saatavissa apua sellaiselta eläinlääkäriltä, joka virkansa tai toimensa puolesta antaa mainitultaista apua, jokainen eläinlääkärintoiminta harjoittamaan oikeutettu henkilö on velvollinen käytettävissä olevien mahdollisuuksiensa mukaan, katsomatta siihen, voiko hän saada työstään korvauksen tai ei, antamaan eläinlääkäriinapua.

9 §

Antaessaan eläinlääkinnöllisiä todistuksia ja lausuntoja sekä muita todistuksia tuomioistuimelle tai muulle julkiselle viranomaiselle esitettäväksi, eläinlääkärintoimen harjoittajan on vahvistettava ne sanoilla ”minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan.” Näin vahvistettu todistus on pätevä ilman valallista vahvistusta, jollei tuomioistuin erityisistä syistä määrää, että todistus on suullisella valalla tai vakuutuksella vahvistettava.

3 luku

Eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeuden menettäminen ja sen rajoittaminen

10 §

Jos eläinlääkärintoimen harjoittaja on sairauden, iän tai muun syyn vuoksi toiminnallaan osoittautunut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan eläinlääkärintoiminta, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden eläinlääkärintoimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

Jos syy, joka on aiheuttanut 1 momentissa tarkoitettun oikeuden menetyksen, lakkaa, eläinlääkintöosasto voi hakemuksesta myöntää oikeuden takaisin.

11 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että eläinlääkärintoimen harjoittaja on käynyt osittain tai kokonaan niin kykenemättömäksi harjoittamaan eläinlääkärintoiminta, että siitä koituu vaaraa, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärin-tarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä harjoittamasta eläinlää-

kärintointa, kunnes kysymys hänen kykenemättömydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen tai muuhun tarvittavaan selvitykseen, poliisin on annettava virka-apua.

12 §

Jos eläinlääkärintoimen harjoittaja on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu vapausrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt eläinlääkärintointa harjoittaessaan, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, milloin rikokseen liittyvistä seikoista on havaittavissa, että hän ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota eläinlääkärintoimen harjoittajan tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden eläinlääkärintoimen harjoittamiseen määräajaksi tai, jos asiahaarat ovat erittäin raskauttavat, ainaiseksi.

Jos valtion tai kunnan virassa oleva eläinlääkärintoimen harjoittaja on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viraltapantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa on säädetty. Virantoimituksesta erotettu eläinlääkärintoimen harjoittaja voidaan kuitenkin julistaa menettäneeksi oikeuden eläinlääkärintoimen harjoittamiseen vain siksi ajaksi, minkä hän on virantoimituksesta erotettuna.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös edellä tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta eläinlääkintöosastolle.

Eläinlääkintöosasto voi jo ennen kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu tuomioistuimen päätös, jolla eläinlääkärintoimen harjoittaja on tuomittu vapausrangaistukseen, viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, kieltää häntä harjoittamasta eläinlääkärintointa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

13 §

Jos eläinlääkärintoimen harjoittajan havaitaan menetelleen toistuvasti virheellisesti eläinlääkärintoimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan taikka aikovan suorittaa sellaisia eläinlääkärintoimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä taikka hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita eläinlääkärintoimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa sellaisia tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suo-

rittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos eläinlääkintöosasto toteaa, että eläinlääkärintoimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, eläinlääkintöosasto voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä. Rajoituksesta tai kiellosta on osaston ilmoitettava apteekkeille.

14 §

Käsitellessään 10—13 §:ssä tarkoitettuja asioita maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta eläinlääkärintointa tai rajoittaa hänen oikeuttaan eläinlääkärintoimen harjoittamiseen.

4 luku

Kurinpito- ja rangaistussäännökset

15 §

Jos eläinlääkärintoimen harjoittaja on tointaan harjoittaessaan menettelyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi siitä syytettävä tuomioistuimessa, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, sitten kun häntä on kuultu, rangaista häntä kurinpitotoimin kirjallisella varoituksella tai sakolla.

Viraltapanosta kurinpitotoimin sekä viran tai toimen haltijan pidättämisestä virantoimituksesta on säädetty erikseen.

Syyttäjänä 1 momentissa tarkoitettussa kurinpitotoiasiaassa toimii eläinlääkintöosaston määräämä oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut osaston virkamies.

16 §

Joka välitöntä tai välillistä korvausta vastaan harjoittaa eläinlääkärintointa olematta siihen oikeutettu tai harjoittaa eläinlääkärintointa laajemmassa mitassa kuin hänen oikeutensa edellyttää, on tuomittava *eläinlääkärintoimen luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon.

Joka ottaa 1 momentissa tarkoitettun luvattoman toiminnan ammatikseen, on tuomittava

ammattimaisesta eläinlääkärintoimen luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

17 §

Joka muulla kuin 16 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, on tuomittava *eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annettujen säännösten tai määräysten rikkomisesta* sakkoon, jollei muussa laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Eläinlääkäreiden erikoistumisesta säädetään asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto myöntää hakemuksesta eläinlääkärille erikoiseläinlääkärin oikeuden todettuaan hänen täyttävän asetuksella säädettyt erikoistumisen pätevyysvaatimukset. Tällaisella eläinlääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoiseläinlääkäri.

19 §

Saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston on kuulutettava viipymättä virallisessa lehdessä ja ilmoitettava asiasta lääkintöhallitukselle.

Laillistetuista eläinlääkäreistä eläinlääkintöosaston on pidettävä luetteloa sekä vuosittain toimitettava luettelo maan kaikkiin apteekkeihin ja lääninhallituksille.

20 §

Muutosta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston tämän lain nojalla antamaan

päätökseen haetaan, sikäli kuin ei ole erikseen toisin säädetty, korkeimmalta hallinto-oikeudelta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa on säädetty. Edellä 10—14 §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti täytäntöön pantava.

Muutosta ei saa hakea valittamalla eläinlääkintöosaston päätökseen, jolla eläinlääkärintoimen harjoittajalle on annettu varoitus.

21 §

Eläinlääkäriksi valtion, kunnan, yhteisön tai muuhun eläinlääkärin virkaan tai toimeen saadaan nimittää, määrätä tai ottaa ainoastaan laillistettu eläinlääkäri.

Erityisestä syystä virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö.

22 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

23 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Tällä lailla kumotaan eläinlääkärintoimen harjoittamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1941 annettu laki (423/41) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

24 §

Ennen tätä lakia voimassa olleiden säännösten mukaisesti laillistettu eläinlääkäri tai henkilö, joka aikaisemmin on saavuttanut oikeuden harjoittaa Suomessa eläinlääkärintointa, on tämän lain 1 luvun säännöksistä huolimatta edelleen oikeutettu harjoittamaan eläinlääkärintointia Suomessa.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1984

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri Toivo Yläjärvi

